

Identifikácia bariér a návrh vhodných opatrení pre ich odstraňovanie pri sprístupňovaní kultúry pre zrakovo postihnutých ľudí, kompenzačné úpravy.

**Mgr. Erika Kanátová,
Mgr. Milota Strončeková**

- o Informátor – vysielачka – ozvučenie budov
- o Buletiny a popisky k exponátom v bodovom písme, zväčšenom písme
- o Orientačné informácie na webe – prístupnosť webstránky múzea pre ZP
- o Vodiace línie
- o Komentár k výstave a jednotlivým exponátom nahovorený na MC, CD, využitie Penfriend
- o Vhodné osvetlenie
- o Vyškolený pracovník
- o Výber exponátov
- o Použitie vhodných pomôcok

Pravidlá komunikácie osôb so zrakovým postihnutím

- o oslovenie, predstavenie sa, príp. podanie ruky,
- o tvár smerujúca k ZP človeku aj napriek tomu, že vás nevidí,
- o ak je ZP človek so sprievodcom, neobracajte sa s informáciami alebo otázkami na neho, ale priamo na ZP človeka, nepoužívajte slová TU a TAM- vyjadrite sa presne, slovné spojenia vidieť a pozrite sa, môžete používať bez zábran,
- o gestá sú zbytočné (verbalizácia),
- o svoj odchod a príchod vždy ohláste, ZP človek nemusí počuť, že odchádzate,
- o nebojte sa ZP človeka upozorniť na určitý problém, o ktorom ZP človek nevie,
- o poskytujte ZP osobe dostatok informácií

- o o tom, čo sa deje a kde sa nachádza,
- o upozornite ZP človeka na mimoriadne veci,
- o nechajte ZP človeku možnosť samostatne sa rozhodnúť,
- o informujte ZP človeka, ak mu pomôžete niečo odložiť, presné miesto kde to nájde,
- o nešepkajte v prítomnosti ZP človeka,
- o skôr ako niečo urobíte, opýtajte sa, či ZP človek v tejto oblasti chce vašu pomoc.

Zásady pre zaobchádzanie s osobami s telesným postihnutím

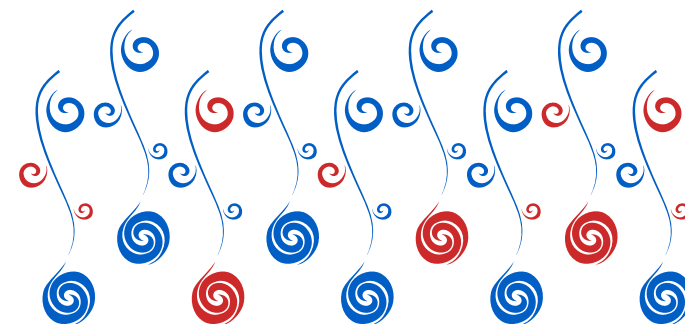
Poskytovanie asistencie:

- o prispôbiť špecifickým potrebám jednotlivých návštevníkov,
- o nemanipulovať s vozíkom skôr, kým k tomu nedá súhlas osoba, ktorá ho používa

Formy komunikácie:

- o pri komunikácii je dôležité komunikovať priamo s osobou s telesným postihnutím, pokiaľ je to možné, nekomunikovať prostredníctvom asistenta
- o pri komunikácii s vodičiarom je potrebné pozeráť naňho,
- o pri dlhšej komunikácii je potrebné byť v jednej úrovni s ním,
- o poskytnúť mu pomoc pri otváraní dverí alebo zdvíhaní vecí, ak mu spadnú na podlahu,
- o výška informačných pultov by mala byť prispôbená vodičiarom, pokiaľ to tak nie je, je potrebné zo strany personálu obísť takýto pult a jednáť priamo s vodičiarom.

Copyright ©: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR
Realizátorom projektu je Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR
Vajnorská 1, Bratislava 831 04, Mail: sekretariat@nrozp.sk, Web: www.nrozp.sk
Vydané v roku 2009. Za obsah letáčika zodpovedajú jeho autori.
Text neprešiel jazykovou úpravou.

Okná múzeí dokorán

Sprístupňovanie múzejných zbierok pre osoby so zdravotným postihnutím

Poznávanie histórie, umenia a kultúry by malo byť rovnako prístupné pre všetkých, aj pre osoby so zdravotným postihnutím.

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR (ďalej len NROZP v SR) realizovala pilotný projekt „Okná múzeí dokorán“ na ktorý získala finančnú dotáciu z rozpočtu Ministerstva kultúry SR v rámci programu 7. 1 Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva. Tento projekt je zameraný na zvyšovanie povedomia zamestnancov múzeí, o tom, ako sprístupňovať múzejné zbierky pre osoby so zrakovým, sluchovým, telesným, mentálnym postihnutím a autizmom.

Pre sprístupňovanie múzejných zbierok pre osoby so zdravotným postihnutím je rovnako dôležité odstraňovanie fyzických bariér ako bariér v oblasti komunikácie. .

S FINANČNOU PODPOROU MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ako sprístupňovať múzejné zbierky pre osoby s mentálnym postihnutím

Mgr. Katarína Šelestiaková

Právo podieľať sa na všetkých aspektoch života, vrátane toho kultúrneho, majú aj ľudia s mentálnym postihnutím. K tomu, aby sa zaradili ku konzumentom kultúry a umenia, netreba veľa. Dôležité je odbúrať predsudky a skreslené predstavy, upriamiť pozornosť na človeka, jeho osobnosť, až potom na postihnutie. **Najväčším problémom v sprístupňovaní muzeálnych zbierok ľuďom s mentálnym postihnutím je forma komunikácie, spôsob, akým sú informácie prezentované.**

Preto by sme mali dodržiavať tieto zásady:

- o komunikovať priamo s ľuďmi s mentálnym postihnutím, nie prostredníctvom rodičov/asistentov
- o využívať jazyk zrozumiteľný ľuďom s mentálnym postihnutím (jasne a zrozumiteľne vyjadriť vlastné myšlienky, používať jednoduchšie slová, kratšie vety, uprednostniť konkrétne výrazy pred abstraktnými, nepoužívať slang, odborné výrazy)
- o využívať jednoducho písané texty s podporou obrázkov.

Sprístupňovanie múzejných zbierok osobám s autizmom

Mgr. Zuzana Gecziová

Z charty práv osôb s autizmom vyplýva, že osoby s autizmom rovnako ako každý iný občan spoločnosti má mať rovnaký prístup ku všetkým poskytovaným službám, má právo na plnohodnotný život od uspokojenia základných potrieb po uspokojenie širších spoločenských potrieb.

Základné služby pri sprístupňovaní múzeí, umenia a kultúry osôb postihnutých autizmom:

- o **Asistenčné služby** – v súvislosti so sprístupňovaním múzejných zbierok ide hlavne o asistenciu pri zvládaní možných komunikačných a socializačných bariér.
- o **Využívanie bežných a moderných médií** – internet – web stránka, informačné letáky, (so zjednodušenými informáciami a pokynmi – najvhodnejšie pre osoby s autizmom sú jednoduché, jasné informácie, ktoré sú podľa možnosti doplnené vhodnými obrázkami).
- o **Informačné tabule** – majú byť všade dostatočne viditeľné, čo najjednoduchšie a jednoznačné.
- o **Využívanie vizuálnych pomôcok** (tabule, značky), ktoré pomáhajú pri orientácii v budove, umiestniť značky so základnými jednoznačnými inštrukciami na dosťatočne viditeľných miestach.

Komunikácia s ľuďmi so sluchovým postihnutím

Mgr. Michaela Vladovičová

Výslovnosť a spôsob vyjadrovania sluchovo postihnutých ľudí je na rôznej úrovni. Netreba sa ale báť akejkolvek komunikácie. Ak totiž zlyháva **hovorený jazyk**, dá sa dohovoriť **písaným jazykom**, a to za pomoci pera a papiera alebo informačno-komunikačných technológií. So sluchovo postihnutými je možné komunikovať aj prostredníctvom **posunkového jazyka**, ktorý používajú hlavne nepočujúci medzi sebou.

Prstová abeceda je ľahko zapamätateľná a dá sa využiť na maximum. Nevýhodou ale je, že komunikácia prostredníctvom nej je časovo náročná. Kým totižto vydaktylujete jednu vetu, ubehne veľa času.

Odzeranie je síce náročný a únavný proces dorozumievania, ale ak ho raz nepočujúci ovláda, tak na výbornej úrovni.

Ďalšou z foriem komunikácie nielen u sluchovo postihnutých je **neverbálna komunikácia**, to znamená mimika, gestika, dotyky, pohyby a postoje.